

**RIDICAREA NIVELULUI DE PREGĂTIRE PROFESIONALĂ
A STUDENȚILOR ACADEMIEI „ȘTEFAN CEL MARE” SUB ASPECTUL
INSTRUIRII LOR ÎN CALITATE DE SUBIECȚI
A REALIZĂRII POLITICII PENALE**

Veaceslav URSU,

*doctor în drept, conferențiar universitar,
decan al Facultății „Drept, ordine publică și securitate civilă”
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI*

Adnotare

Articolul conține argumente care relevă importanța cunoașterii conținutului și a prevederilor politicii penale a statului, a tendințelor și perspectivelor de racordare a acestora la realitățile cotidiene de către studenții Academiei „Ștefan cel Mare” în calitatea lor de subiecți activi ai politicii penale. Această calitate prezumă nu doar aplicarea în practică a prevederilor politicii penale a RM în domeniul combaterii și prevenirii criminalității, dar și implicarea plenară în procesul de elaborare a politicii penale.

Cuvinte-cheie: politica penală, subiecții politicii penale, managementul învățământului.

Summary

The article contains arguments that reveal the importance of knowing the content and the provisions of the state's criminal policy, the tendencies and the prospects of connecting it to daily realities by the students of the „Stefan cel Mare” Academy as active subjects of the criminal policy. This quality presumes not only the enforcement of the criminal policy provisions of the Republic of Moldova in the field of combating and preventing crime but also the plenary involvement in the process of drafting the criminal policy.

Keywords: criminal policy, criminal policy subjects, education management.

Respectarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale cetățenilor constituie o preocupare continuă a unui stat democratic. Una dintre căile prin care poate fi atins acest deziderat o constituie curmarea fenomenului infracțional. Scopul dat este realizat prin elaborarea și aplicarea unui complex de mijloace și măsuri, care în ansamblul său formează politica publică în domeniul controlului social asupra criminalității. Pentru desemnarea acestei direcții de activitate a statului sunt utilizate mai multe noțiuni, cum ar fi: politica penală, politica juridico-penală, politica anticrimă etc. a statului. În doctrina juridică națională, dar în special în cea internațională (în speță, doctrina rusă) vom regăsi multiple și diverse definiții ale noțiunii de

„politică penală”. Nu ne vom opri asupra analizei acestora, cu atât mai mult cu cât o astfel de analiză critică a fost efectuată de către cercetătorii autohtoni. Vom aduce drept exemplu studiul efectuat de către dr. Valeriu Bujor în coautorat cu T. Ciaglic [1, p. 14-18].

Până la urmă, politica penală ține de elaborarea și aplicarea cadrului normativ penal, realizată prin criminalizarea, penalizarea, depenalizarea faptelor, dar și procedura de judecare și executare a pedepselor aplicate pentru săvârșirea acestora care, la rândul lor, au un rol determinant în atingerea scopurilor și sarcinilor dreptului penal – apărarea valorilor și relațiilor sociale împotriva infracțiunilor, inclusiv prevenirea săvârșirii de infracțiuni.

Politica penală constituie una din activitățile interne ale fiecărei țări. Conținutul de bază al politicii penale îl constituie lupta cu criminalitatea, iar una din părțile care o alcătuiesc este politica juridico-penală care și definește metodele juridico-penale și mijloacele luptei cu criminalitatea, principiile legii penale și ale răspunderii penale, abordările privind perfecționarea legislației penale, inclusiv determinarea cercului de fapte pasibile de răspundere și pedeapsă penală, dar și reglementarea sancțiunilor juridico-penale.

Toate aceste chestiuni se bazează, în principiu, pe dreptul penal material care este disciplina de bază în instituțiile de învățământ superior cu profil juridic, inclusiv, în Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al RM. Disciplina pusă în discuție este predată la anii 2 și 3 la facultățile Academiei, este o disciplină din cadrul examenului de licență care este susținut la finalizarea studiilor de către studenții instituției menționate.

În anii de absolvire studenții Academiei studiază discipline speciale ca „Tehnică încadrării juridice a infracțiunilor”, „Victimologia” etc. Toate acestea, luate împreună, au drept scop aprofundarea cunoștințelor pe diverse direcții ale dreptului penal, dezvoltarea unor competențe practico-aplicative și deprinderi de aplicare a normelor dreptului penal.

La general, Academia furnizează un produs finit în persoana absolvenților care sunt destul de pregătiți teoretic în domeniul dreptului penal, care au capacitatea de a aplica corect și competent prevederile dreptului penal, activând în diverse domenii și funcții din cadrul MAI și IGP. În același timp, nu trebuie să uităm că orice colaborator al OAI, indiferent de funcția pe care o deține, este și subiect al politicii penale, care realizează nemijlocit prescripțiile conceptuale ale acesteia prin intermediul activității de aplicare a dreptului. Tot el, ca reprezentant al OAI, configurează și practica care, la rândul său, constituie un izvor al perfecționării legislației, în special, penale. Trebuie menționat faptul că OAI au și îndeplinesc sarcini multifuncționale de luptă cu criminalitatea. Activitatea acestora cuprinde și domeniul constatării, relevării și înregistrării infracțiunilor, urmărirea penală a infracțiunilor săvârșite, trimiterea cauzelor penale în instanța de judecată, inclusiv pune-

rea în executare a hotărârilor instanțelor de judecată pronunțate în privința infractorilor, și nu în ultimul rând, activitatea de resocializare a persoanelor care au executat pedeapsa penală. La orice etapă sau sector al activității sale, colaboratorul OAI nu doar realizează politica penală, dar poate să influențeze substanțial elaborarea doctrinei politicii penale, formarea și perfecționarea legislației în domeniul contracarării și luptei cu criminalitatea.

Din acest motiv, când discutăm despre managementul sau dirijarea în domeniul instruirii/ învățământului, trebuie avut în vedere faptul că însuși managementul poate fi privit sau abordat sub două aspecte. Primul – managementul în scopul menținerii sistemului, susținerii stabilității acestuia, al doilea – mișcarea sistemului, trecerea acestuia într-o altă dimensiune calitativă, adică dezvoltarea continuă.

Considerăm că pregătirea sau instruirea formabililor în contextul dezvoltării la aceștia a calităților inerente subiecților politicii penale și constituie cel de-al doilea aspect al managementului în instruire sau învățământ. Din păcate, acest aspect este ignorat în prezent în cadrul Academiei. În curriculumul la disciplina dreptul penal nu există o astfel de temă și doar în manualul de drept penal (partea generală) al regretatului profesor Alexandru Borodac regăsim un paragraf dedicat subiectului „Politica penală a RM”. Profesorii de drept penal (pg) din cadrul catedrei științe penale menționează la prelegerile publice despre politica penală, evidențiind doar tangențial anumite prevederi, instituții care s-ar referi la subiectul pus în discuție și doar în cuprinsul temei de inițiere în materia dreptului penal. Pe tema dată nu sunt prevăzute ore de seminarii sau ore practice, respectiv, studenții foarte repede dau uitării informația relatată sau o ignorează.

Din punctul nostru de vedere, dezvoltarea învățământului sub aspectul abordat poate fi realizată prin concretizarea consecventă a prevederilor politicii penale în cadrul studierii și altor teme sau subiecte ale cursului de drept penal, prin identificarea problemelor ce țin de evaluarea legislației penale în vigoare, care, din păcate, nu se evidențiază sau se caracterizează prin perfecțiune absolută, inclusiv, practica de aplicare a legislației penale nu este, la fel, perfectă.

Studenții, în procesul însușirii materiei de domeniul dreptului penal, nu trebuie doar să cunoască la perfecție prevederile legii penale, dar și să identifice perspectiva pentru perfecționarea legislației, adaptarea acesteia la realitățile cotidiene, astfel încât prevederile legii să fie clare și aplicabile, fără ca să fie încălcate anumite drepturi sau libertăți ale cetățenilor. Mai mult ca atât, studentul trebuie să conștientizeze tendințele politicii penale ale statului pentru evaluarea adecvată a acestora și pentru a le realiza corect în practica de viitor.

Nu trebuie ignorat nici aspectul istoric al dezvoltării legislației penale

.....

în general, dar și al normelor sale în particular. La anumite perioade istorice, legislația reflectă tendințele politicii penale din acea perioadă, corespunzător, anumite norme juridico-penale sunt modificate sau completate, excluse sau suplinite prin conferirea caracterului penal. Profesorul are menirea de a explica parcursul istoric al anumitor norme penale, adică din ce motive dispoziția acesteia era prezentată într-o anumită formulare, și de ce a fost modificată, care este perspectiva unei sau altei norme pentru viitor etc. Studenții trebuie formați într-o manieră ca ei să manifeste inițiativă, să poată pune întrebări dar și să răspundă la ele. Capacitatea respectivă, în comun cu alte abilități, alcătuiesc competențele de integrare.

Studenții Academiei trebuie să fie pregătiți și pentru procesul de elaborare a legislației. În calitate de bază pentru această competență poate servi activitatea lor științifică. În cadrul catedrelor activează cercurile științifice studențești, sunt organizate victorine și conferințe științifice. Spre regretul nostru, activitatea respectivă se limitează doar la perioada aflării studenților noștri în incinta Academiei. Mai mult ca atât, activitatea menționată nu trebuie redusă doar la cercetări pur teoretice. Considerăm oportună implicarea studenților în proiecte cu aplicabilitate practică. Catedra „Științe penale” a elaborat în acest sens mai multe recomandări, studenții, în special cei de la ciclul II (studii superioare de master) sunt obligați să publice articole științifice pentru a fi admiși la susținerea publică a tezei de master, să studieze și să analizeze situația statistică cu referire la criminalitate și să vină cu propuneri concrete de redresare a situației criminogene din zona geografică în care activează.

Propunerile de *lege ferenda* privind perfecționarea legislației penale, bine argumentate și fundamentate teoretic, trebuie aduse la cunoștința nu doar a publicului interesat de probleme de jurisprudență, dar și să ajungă la organele cu inițiativă legislativă, prin intermediul publicării rezultatelor cercetărilor științifice sau prin alte moduri.

Concluzionând, putem afirma cu certitudine că pentru a realiza o pregătire profesională adecvată a viitorilor colaboratori ai OAI este absolut necesar ca tema „Politica penală a RM” să fie studiată mai aprofundat în cadrul unității de curs „Drept penal (Partea generală), astfel încât studenții să conștientizeze importanța cunoașterii conținutului și prevederilor acesteia, a tendințelor și perspectivelor sale.

Referințe bibliografice

1. Bujor Valeriu, Ciaglic Tatiana, Referințe privind noțiunea de politică penală. În Anale științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM, seria Științe socioumane, ediția a XII-a, nr.1.